

25 år med utstationering av arbetstagare till och från Sverige

Erik Sjödin & Eskil Wadensjö
Institutet för social forskning

Olika former av arbetskraftsmigration inom EU

- Flyttat från ett EU-land för att arbeta hos en arbetsgivare och bo i ett annat EU-land
- Gränspendling
- Flyttar för att arbeta som egenföretagare
- Utstationering från ett EU-land till ett annat EU-land

Regleringen av utstationering I

- Förutsättningar för regleringen
  - Den fria rörligheten möjliggör utstationering
  - Principen om överlåten befogenhet
  - Internationell privat- och processrätt

Reglering av utstationering II

- 1996 års utstationeringsdirektiv
  - Hård kärna om arbets- och anställningsvillkor
- Genomförande i en särskild lag
  - Flynnbrev
  - Rymanska-utredningen (Ds 1994:13)

Reglering av utstationering III

- Lavalmålen
  - Det svenska genomförandet underkänns
- Slutet för oskuldens tid
  - Återkommande ändringar
  - Lex-Laval

Reglering av utstationeringen IV

- Återkommande ändringar på nationell såväl som EU-nivå
- Genomförande av tillämpnings- och ändringsdirektivet
- Resultat: Oklarheter har flyttat från kollektivavtalssystemet till lagstiftningen

Omfattningen av utstationeringen till Sverige

- Kring hundra tusen de senaste båda åren (statistik finns från Arbetsmiljöverket från och med 2014)
- Många korta utstationeringar, men en del betydligt längre
- Olika yrkesgrupper – mycket till byggnadsindustrin men också till andra sektorer
- Flest från företag i Polen
- Flest till storstadsområdena men också till andra delar av landet

Omfattningen av utstationeringen från Sverige

- Betydligt färre utstationeras från än till Sverige enligt EU-statistik
- Största gruppen till Norge
- Flera yrkesområden

Utstationeringen inom EU

- Nettoutstationeringen går från Central- och Östeuropa till Västeuropa och till viss del också från Sydeuropa till Västeuropa
- Dock går mycket mellan olika länder i Västeuropa (stora ekonomier, specialister, "brevlådeföretag")
- Mycket till byggindustrin men också till annan industri och arbete i servicesektorn

Löner och arbetsmiljö

Problem enligt forskning från olika EU-länder

1. Regler om den längsta period en utstationering får vara följs inte.
2. Utstationerade arbetar fler timmar än enligt avtal, men extra timmar ersätts inte.
3. Semesterersättning betalas inte.
4. Reglerna om minimilön undgås genom avgifter för arbetsredskap, arbetskläder och transporter.
5. Lägre betalningar till socialförsäkringar än enligt avtal.
6. Följer inte regler för ersättning vid arbetsolycksfall.
7. Höga hyror för bostäder som utstationerade blir placerade i.

Vad behöver göras?

- Bättre statistik (både för utstationering till och från Sverige)
- Forskning om de utstationerades arbetsmiljö, bostadsförhållanden och löner